

УДК 811.161.2'373.423'25

Воронюк І. О.¹, Кушпарь М. Д.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0314 НУ «Запорізька політехніка»

ПСЕВДОІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ, ЧИ МІЖМОВНІ ОМОНІМИ, В НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Інтернаціоналізми, або міжнародні лексеми, – це слова, які мають одне і те ж значення, а також подібну фонетико-морфологічну будову в мовах оригіналу та перекладу: англ. *sport* – укр. *спорт*. Такі слова як *economic*, *element*, *energy*, *philosophie*

загальнорозумілі не тільки для носіїв англійської мови, а й для тих, у кого інша рідна мова.

У науковій літературі різних галузей є інтернаціональні слова: *atom*, *proton* – фізика, *plus*, *integral* – математика, *radio*, *diode* – радіотехніка. Самі назви наук теж є інтернаціональними словами: *physics*, *mathematics*, *medicine*. Однак існують і так звані **псевдоінтернаціоналізми**. Вони мають зовсім інше значення, ніж в інших мовах; можуть мати вужче або ширше значення. Їх ще називають **міжмовними омонімами**.

Схожість графічної форми цих слів часто буває причиною помилок. Так, *activities* – це діяльність, а не активність; *direction* – напрямок, а не дирекція; *obligation* – зобов'язання, а не облігація. Скажімо в англійській мові *control* – це керування, управління, а в українській *контроль* – перевірка, спостереження.

Слово *history* в англійській мові має більше значень, ніж українське «історія». У технічній літературі *history* – це залежність (параметра, величини) від часу, або тимчасова залежність. Переклад інтернаціональних слів ускладнюється тим, що в сполученні з іншим словом воно набуває в наукових текстах певної специфіки. Інтернаціональні слова-прикметники *optimistic*, *pessimistic* перекладаємо в науково-технічних текстах як «завищений» і «занижений».

Псевдоінтернаціональні слова часто бувають нездоланною проблемою для недосвідчених перекладачів. Недарма їх називають удавані, або фальшиві, або несправжні, або хибні, друзі перекладача. Більш ніж 30 років тому було видано словник, у якому зібрано близько 900 «псевдодрузів перекладача».

Наслідки неправильного розуміння псевдоінтернаціоналізмів будуть серйозними, особливо у фаховому середовищі, як-от у митній справі. Слова на зразок *actual* (реальний) можуть бути інтерпретовані як «актуальний», що призведе до помилок у класифікації товарів і до неправильного запису в документах. Помилки в документації призведуть до затримок на митниці або до штрафів.

Неправильне тлумачення термінів спричинить фінансові втрати, вплине на вартість товарів або розмір мита, навіть на міжнародну репутацію. Через різні значення схожих у мовах слів можуть виникнути непорозуміння, що заважають ефективній роботі митних служб, зокрема проблеми в міжнародній співпраці компанії.